



# משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

דוחות כספיים ליום  
31 בדצמבר 2021

ירושלים  
תמוז התשפ"ב  
יולי 2022



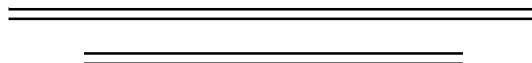
# משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2021

## תוכן העניינים

### עמוד

3	דוח רואה החשבון המבקר
	<b>דוחות כספיים</b>
4	דוחות על המצב הכספי
5	דוחות על הביצוע הכספי
6	דוחות על השינויים בנכסים נטו
7	דוחות על ביצוע תקציב ההוצאות ועל שינויים בתקציב
8	דוחות על תזרימי המזומנים
9-25	ביאורים לדוחות הכספיים



**פאהן קנה ושות'**  
**Grant Thornton Israel**  
משרד ראשי:  
בית פאהן קנה  
רחוב המסגר 32  
תל אביב, 6721118  
ת"ד 31672, מיקוד 6136101

טל' 03-7106666  
פקס' 03-7106660  
www.grantthornton.co.il

מספר: 7188  
תאריך: כ"ב בתמוז תשפ"ב  
21 ביולי 2022

## דוח רואה החשבון המבקר של


### משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

ביקרנו את הדוח על המצב הכספי של **משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור** (להלן - "המשרד") ליום 31 בדצמבר 2021 ואת הדוח על הביצוע הכספי, הדוח על השינויים בנכסים נטו והדוח על תזרימי המזומנים לשנה שהסתיימה באותו תאריך. דוחות כספיים אלה הינם באחריות ההנהלה של המשרד. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

הדוחות הכספיים של המשרד ליום 31 בדצמבר 2020 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך בוקרו על ידי רואה חשבון מבקר אחר אשר חוות דעתו עליהם מיום 16 ביוני 2021 כללה חוות דעת בלתי מסוייגת.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשלי"ג-1973. על פי תקנים אלה נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי ההנהלה של המשרד וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את מצבו הכספי של המשרד ליום 31 בדצמבר 2021 ואת תוצאות הביצוע הכספי, השינויים בנכסים נטו ותזרימי המזומנים שלו לשנה שהסתיימה באותו תאריך וזאת בהתאם לתקני חשבונאות ממשלתיים של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית.

  
**פאהן קנה ושות'**  
רואי חשבון

דוחות על המצב הכספי

31 בדצמבר		ביאור	
2020	2021		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
841	1,397		<b>נכסים שוטפים</b>
1,241	2,091	3	מזומנים חייבים ויתרות חובה
<u>2,082</u>	<u>3,488</u>		<b>סה"כ נכסים שוטפים</b>
6,724	6,894	4	<b>נכסים שאינם שוטפים</b>
221,810	211,581	5	יתרת חובה בגין התחייבות לחידוש כלי רכב
36,473	38,915	6	רכוש קבוע, נטו
<u>265,007</u>	<u>257,390</u>		נכסים בלתי מוחשיים, נטו
			<b>סה"כ נכסים שאינם שוטפים</b>
<u>267,089</u>	<u>260,878</u>		
30,755	34,269	7	<b>התחייבויות שוטפות</b>
<u>30,755</u>	<u>34,269</u>		זכאים ויתרות זכות
			<b>סה"כ התחייבויות שוטפות</b>
55,755	59,005	8	<b>התחייבויות שאינן שוטפות</b>
<u>55,755</u>	<u>59,005</u>		התחייבויות בגין זכויות עובדים
			<b>סה"כ התחייבויות שאינן שוטפות</b>
		9	<b>התחייבויות תלויות</b>
<u>180,579</u>	<u>167,604</u>		נכסים, נטו
<u>267,089</u>	<u>260,878</u>		

  
 רמי סלמה  
 חשב משרד מבקר המדינה

  
 ישי וקנין  
 מנכ"ל משרד מבקר המדינה

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 21 ביולי 2022.

דוחות על הביצוע הכספי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2021	ביאור	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
			<b>הכנסות</b>
322,840	344,061		הכנסות מתקציב מדינה
30	169		הכנסות מהשתתפות והכנסות אחרות
<u>322,870</u>	<u>344,230</u>		<b>סה"כ הכנסות</b>
			<b>הוצאות</b>
251,749	264,950	10	הוצאות שכר ונלוות
86,883	95,320	11	הוצאות תפעוליות
6,851	8,505	12	הוצאות הנהלה וכלליות
5	5		הוצאות מימון
<u>345,488</u>	<u>368,780</u>		<b>סה"כ הוצאות</b>
<u>(22,618)</u>	<u>(24,550)</u>	טז'	גרעון לשנה

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

דוחות על השינויים בנכסים נטו

סה"כ אלפי ש"ח	קרנות הון והשפעה מצטברת אלפי ש"ח	גרעון מצטבר מפעילויות אלפי ש"ח	
191,085	190,668	417	<b>יתרה ליום 1 בינואר 2020</b>
12,112	12,112	-	קרן הון בגין פנסיה תקציבית
(22,618)	-	(22,618)	גרעון לשנה
180,579	202,780	(22,201)	<b>יתרה ליום 31 בדצמבר 2020</b>
11,575	11,575	-	קרן הון בגין פנסיה תקציבית
(24,550)	-	(24,550)	גרעון לשנה
167,604	214,355	(46,751)	<b>יתרה ליום 31 בדצמבר 2021</b>

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

דוחות על ביצוע תקציב ההוצאות ועל שינויים בתקציב (בלתי מבוקר)

דוח ביצוע ההוצאות לפי תחומי פעולה  
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021  
(באלפי ש"ח) (בלתי מבוקר)

התחייבויות		ביצוע			פעולה		
אחוז ביצוע (**)	התחייבויות לשנה הבאה (*)	אחוז ביצוע	הפרש ברוטו	ביצוע ברוטו	תקציב על שינויי ברוטו	תיאור	תחום
92.5%	4,180	82.3%	7,234	33,560	40,794	ניהול ומטה	01
86.1%	3,707	83.9%	27,264	142,341	169,605	ביצוע הביקורת	02
93.0%	210	92.6%	3,395	42,279	45,674	נציבות תלונות הציבור	03
88.9%	41,721	64.2%	60,414	108,240	168,654	אמרכלות	06
57.0%	24,674	23.7%	56,659	17,641	74,300	חד פעמי	04
0.0%	-	0.0%	7,700	-	7,700	רזרבה	05
82.6%	74,492	67.9%	162,666	344,061	506,727	סה"כ	

(\*) התחייבויות לשנה הבאה: על פי חוק יסודות התקציב ניתן לבצע התחייבויות לשנה העוקבת על בסיס תקציב מזומן (ללא הרשאה להתחייב). התחייבויות אלו צפויות להתממש במזומן בשנת התקציב 2022.

(\*\*) שיעור ביצוע לאחר התחייבויות לשנה הבאה.

דוח שינויים בתקציב ההוצאות (ברוטו) לפי תחומי פעולה  
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021  
(באלפי ש"ח) (בלתי מבוקר)

						פעולה		
אחוז ביצוע מתקציב על שינויי ברוטו	אחוז ביצוע מתקציב מקורי	ביצוע התקציב	תקציב על שינויי	שינויי תקציב	העברת תקציב משנה קודמת	תקציב מקורי	תיאור	תחום
82.3%	107.2%	33,560	40,794	2,125	7,359	31,310	ניהול ומטה	01
83.9%	92.9%	142,341	169,605	(855)	17,183	153,277	ביצוע הביקורת	02
92.6%	99.9%	42,279	45,674	130	3,227	42,317	נציבות תלונות הציבור	03
64.2%	88.4%	108,240	168,654	(1,400)	47,582	122,472	אמרכלות	06
23.7%	53.6%	17,641	74,300	-	41,376	32,924	חד פעמי	04
0.0%	0.0%	-	7,700	-	-	7,700	רזרבה	05
67.9%	88.2%	344,061	506,727	-	116,727	390,000	סה"כ	

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

דוחות על תזרימי המזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(22,618)	(24,550)	<b>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</b>
36,398	41,734	גרעון לשנה התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת (נספח א')
13,780	17,184	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
(30)	(170)	<b>תזרימי מזומנים לפעילות השקעה</b>
(4,192)	(4,965)	גידול ביתרת חובה בגין התחייבות לחידוש כלי רכב רכישת רכוש קבוע רכישת נכסים בלתי מוחשיים
(9,460)	(11,493)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
(13,682)	(16,628)	
98	556	עליה במזומנים
743	841	יתרת מזומנים לתחילת השנה
841	1,397	יתרת מזומנים לסוף השנה
		<b>נספח א' - התאמות הדרושות להצגת מזומנים מפעילות שוטפת</b>
		<b>הכנסות והוצאות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים :</b>
22,369	24,245	פחת והפחתות
2,489	2,731	עלייה בהתחייבויות בשל סיום יחסי עובד מעביד, נטו
24,858	26,976	
(384)	(850)	<b>שינויים בסעיפי רכוש והתחייבויות שוטפות :</b>
132	3,514	עליה בחייבים ויתרות חובה
(320)	519	עליה בזכאים שונים ויתרות זכות
12,112	11,575	עליה (ירידה) בהתחייבויות בשל זכויות עובדים
11,540	14,758	שינוי בקרן הון פנסיה תקציבית
36,398	41,734	

(\*) סווג מחדש

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים



**ביאורים לדוחות הכספיים**

ביאור 1 - כללי

**א.** משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור פועל כיום מתוקף חוק יסוד: מבקר המדינה, אשר נחקק בשנת 1988, וכן מכוח חוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב].

**ב.** תפקידו של מבקר המדינה הוא לבקר את הרשות המבצעת ואת זרועותיה - לקיים ביקורת על המשק, הנכסים, הכספים, ההתחייבויות והמינהל של המדינה, של משרדי הממשלה, של כל מפעל, מוסד או תאגיד של המדינה, של הרשויות המקומיות ושל גופים אחרים שהועמדו על פי חוק לביקורתו של מבקר המדינה. לבחון את חוקיות הפעולות, טוהר המידות, הניהול התקין, היעילות והחיסכון של הגופים המבוקרים, וכל עניין אחר שיראה בו צורך.

מבקר המדינה הוא גם נציב תלונות הציבור, ובתפקידו זה הוא משמש כתובת לבירור תלונות של מי שנפגעו מפעולתם של גופים ממלכתיים וציבוריים על פי החוק. כדי שמבקר המדינה יוכל למלא את תפקידיו מעניק לו חוק יסוד: מבקר המדינה סמכות נרחבת לקבלת מידע מהגופים המבוקרים. במילוי תפקידיו אחראי מבקר המדינה כלפי הכנסת בלבד, והוא אינו תלוי בממשלה.

מלבד תפקידיו המתוארים לעיל מופקד מבקר המדינה על תחומי הביקורת האלה:

(1) ביקורת על החשבונות של הסיעות והמפלגות בכנסת (לפי חוק מימון מפלגות, התש"ג-1973) וענייני הכספים של הסיעות והרשימות המשתתפות בבחירות לרשויות המקומיות (לפי חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות), התשנ"ג-1993). בכלל זה נעשית ביקורת על השימוש בכספים המוקצבים למפלגות מהקופה הציבורית בתקופת הבחירות.

(2) ביקורת חשבונותיהם של מועמדים בבחירות מקדימות (פריימריז) המתקיימות במפלגות.

(3) ביקורת על המידה שבה ממלאים השרים וסגני השרים את הכללים למניעת ניגוד עניינים. בכלל זה על השרים וסגני השרים להגיש למבקר המדינה עם כניסתם לתפקיד, ומדי שנה בשנה, הצהרה על הכנסותיהם, על נכסיהם, על ההון שברשותם, על עיסוקיהם ועל תפקידים אחרים שהם ממלאים.

מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור מבצע את תפקידיו בעזרת עובדי משרדו. הוא עומד בראש המשרד, וכפוף לו מנכ"ל המשרד. היחידות המקצועיות של המשרד נחלקות לשתי זרועות - זרוע ביקורת המדינה וזרוע נציבות תלונות הציבור.

זרוע ביקורת המדינה כוללת חמש חטיבות המופקדות על הביקורת בתחומים השונים של המינהל הציבורי:

- (1) החטיבה לביקורת תחומי כלכלה ותשתיות לאומיות;
- (2) החטיבה לביקורת משרדי ממשלה ומוסדות שלטון;
- (3) החטיבה לביקורת תחומי חברה ורווחה;
- (4) החטיבה לביקורת מערכת הביטחון;
- (5) החטיבה לביקורת השלטון המקומי.

זרוע נציבות תלונות הציבור מופקדת על בירור תלונות הציבור בהתאם לסמכותו של מבקר המדינה כנציב תלונות הציבור. בנציבות תשעה אגפים המופקדים על קבלת התלונות, מיונן ובירורן על פי החוק.

נוסף על זרועות הביקורת ונציבות תלונות הציבור כולל המשרד את חטיבת ההון האנושי ואת יחידות המטה ובכללן יחידת הייעוץ המשפטי, האגף לתכנון, אסטרטגיה ובקרה, האגף לטכנולוגיות דיגיטליות ומידע, אגף הלמידה ופיתוח ארגוני ואגף התמיכה המקצועית.

המשרד הראשי נמצא בקריית הלאום בירושלים, ובו פועלות לשכותיהם של מבקר המדינה והמנכ"ל. כמו כן פועלות במשרד שתי לשכות אזוריות, בתל אביב ובחיפה. נציבות תלונות הציבור מפעילה לשכות בלוד, בבאר שבע ובנצרת.

**ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)**

ביאור 1 - כללי (המשך)

**ג. הגדרות**

דוחות כספיים אלה:

- המשרד - משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור.
- הממשלה - ממשלת מדינת ישראל.
- אנשי מפתח בהנהלת המשרד - כמשמעותם בתקן חשבונאות ממשלתי מספר 20 (גילוי בדבר צדדים קשורים).
- ישות ממשלתית - כל משרדי הממשלה ויחידות הסמך שלה וכן ישויות סטטוטוריות שאופי פעילותן אינו עסקי ו/ או שאינן פועלות כמשק סגור.
- ישות ממשלתית עסקית - ישות שיש לה כל המאפיינים האלה:
  1. יכולת להתקשר בחוזה בשם עצמה;
  2. הסמכות הכספית והתפעולית לנהל עסקים;
  3. ישות המוכרת סחורות או מספקת שירותים, במהלך עסקיה הרגיל, לישויות אחרות, ברווח או תוך כיסוי מלא של ההוצאות;
  4. ישות שאינה נסמכת על מימון ממשלתי מתמשך כדי להיות עסק חי (למעט רכישת תפוקות בעסקה שאינה מושפעת מיחסים מיוחדים בין הצדדים)
  5. ישות הנשלטת על ידי ישות ממשלתית.
- מטבע הדיווח - המטבע המשמש בהצגת הדוחות הכספיים.
- מדד - מדד המחירים לצרכן המתפרסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- צדדים קשורים - כמשמעותם בתקן חשבונאות ממשלתי מספר 20 (גילוי בדבר צדדים קשורים).
- שווי הוגן - הסכום שבו ניתן להחליף נכס, או לסלק התחייבות, בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון שאינם קשורים, הפועלים בצורה מושכלת. במועד המדידה.

**ד. אירועים מהותיים בתקופת הדוח**

**משבר הקורונה**

בשלהי שנת 2019 התפרץ נגיף COVID-19 (להלן: "קורונה" או "נגיף הקורונה") בסין ובתחילת שנת 2020 החל להתפשט למדינות נוספות רבות בעולם, כולל ישראל. ביום 11 במרץ 2020 ארגון הבריאות העולמי הכריז על התפרצות נגיף הקורונה כמגיפה עולמית. מגיפה זו הביאה לירידה בהיקפי הפעילות הכלכלית באזורים רבים בעולם, כולל בישראל.

בחודש דצמבר 2020 החל במדינת ישראל מבצע חיסונים הדרגתי, במספר פעימות, שנמשך בשנים 2021 ו-2022, ומטרתו חיסון כלל האוכלוסייה לצורך בלימת המגיפה בישראל.

המדינה ומשרדי הממשלה ממשיכים לעקוב באופן שוטף אחר ההתפתחויות בארץ ובעולם בהקשר זה, בשים לב להנחיות הממשלה המתפרסמות מעת לעת, ובוחנים את השפעות המגיפה במישורים שונים מעבר למישור הבריאותי, לרבות במישור הכלכלי, החברתי והארגוני.

להתפשטות נגיף הקורונה בישראל, לרבות הוריאנטים השונים, ישנן השלכות רוחביות על פעילותה הכלכלית של המדינה, המשפיעות על תקציב ופעילות כלל משרדי הממשלה.

**ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)**

**ביאור 1 - כללי (המשך)**

**ד. אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)**

**משבר הקורונה (המשך)**

בהיבט הפעילות של המשרד, לנגיף הקורונה עשויה להיות השפעה על הקצאת המשאבים לפעילויות השונות של המשרד. במישור הארגוני, לאור התקנות לשעת חירום והנחיות הממשלה, חלק מכוח האדם שעובד מגיע למשרד ובתקופות מסוימות חלקו עבר למתכונת של עבודה מהבית.

לדוגמה, לאור מעבר כוח האדם במשרד למתכונת של עבודה מהבית, המשיך המשרד להשקיע בשדרוג תשתיות המחשוב אשר נועדו לאפשר מתכונת זו. לפעילות זו ישנה השפעה על מצבת הרכוש הקבוע במשרד ועל עלויות תחזוקת המשרד בשנת 2021.

להערכת המשרד, מאחר ומדובר באירוע משמעותי ומתפתח, להמשך התפשטות נגיף הקורונה או בלימתו עשויות להיות השפעות מהותיות נוספות ובהיבטים נוספים.

**ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית**

**א. בסיס עריכת הדוחות הכספיים**

**(1) הצהרה לגבי יישום תקני חשבונאות ממשלתיים ובסיס הצגת הדוחות הכספיים**

הדוחות הכספיים של המשרד נערכו בהתאם לתקני חשבונאות ממשלתיים שפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית. תקנים אלה מבוססים בעיקר על תקני חשבונאות בין-לאומיים למגזר הציבורי (IPSAS) שמפרסמת הוועדה הבין-לאומית לתקני חשבונאות למגזר הציבורי (IPSASB) של הפדרציה הבינלאומית של רואי החשבון (IFAC), והם הותאמו לסוגיות המיוחדות העולות מיישום מערך הדיווח הכספי בממשלת ישראל.

תקן חשבונאות ממשלתי מספר 1 – "הצגת דוחות כספיים" (להלן – "התקן"), קובע את כללי ההצגה של דוחות כספיים על בסיס מצטבר של ישויות ממשלתיות.

התקן קובע כללים מנחים להצגת דוחות כספיים, ומפרט הנחיות לגבי מבנה ודרישות מינימאליות לתוכן הדוחות הכספיים הערוכים על בסיס מצטבר.

כמו כן, קובע התקן, בין היתר, כי מערכת מלאה של דוחות כספיים הערוכים על בסיס מצטבר כולל את הרכיבים הבאים, דוח על המצב הכספי, דוח על הביצוע הכספי, דוח על השינויים בנכסים נטו, דוח על תזרימי המזומנים וכן מדיניות חשבונאית וביאורים לדוחות הכספיים.

התקן קובע בנוסף, כי יש לתת גילוי למידע השוואתי המתייחס לתקופה הקודמת, לכל מידע מספרי בדוחות הכספיים, למעט בדוחות כספיים לתקופת הדיווח בה יושם תקן זה לראשונה אלא אם כן, תקן חשבונאות ממשלתי דורש או מתיר אחרת.

## ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

א. בסיס עריכת הדוחות הכספיים (המשך)

### (2) בסיס הדיווח

בשנת 2014 החל המשרד לדווח על בסיס חשבונאות מצטברת. תקן חשבונאות ממשלתי מס' 1 בדבר הצגת דוחות כספיים קובע את כללי ההצגה של הדוחות הכספיים על בסיס מצטבר של ישויות ממשלתיות. התקן קובע כללים מנחים להצגת הדוחות, ומפרט את הדרישות לגבי המבנה שלהם ותוכנם.

### (3) שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעת הכנתם של הדוחות הכספיים, עריכתם והצגתם על פי כללי החשבונאות המקובלים נדרשת הנהלת המשרד לבצע אומדנים ולהניח הנחות המשפיעות על הנתונים המוצגים בדוחות ובביאורים הנלווים אליהם. מעצם טיבם של אומדנים והנחות, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים נדרשת הנהלת המשרד להניח הנחות אשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי-ודאות. בשיקול הדעת שהיא מפעילה בקביעת האומדנים מתבססת ההנהלה על ניסיון העבר, על עובדות שונות, על גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. ההנחות שבבסיס אומדנים אלה נסקרות באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

### אומדנים קריטיים

להלן מידע בדבר אומדנים קריטיים שנעשו תוך יישום המדיניות החשבונאית - אומדנים ששינוי מהותי בהם עשוי לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות המוצגים בדוחות הכספיים:

- **התחייבויות בגין זכויות עובדים - התחייבויות אלה מבוססות על נתונים רבים, וחשובן כרוך בקביעת הנחות שונות. לפרטים נוספים ראו ביאור 8 להלן.**
- **התחייבויות תלויות והפרשה לתביעות משפטיות - סיכויי הצלחתן של תביעות משפטיות שהוגשו נגד משרד מבקר המדינה - שעל פיהן נאמד הסכום שיש לכלול כהפרשה בדוחות הכספיים, אם בכלל - הוערכו בעיקר בהסתמך על חוות דעת היועצים המשפטיים של המשרד.**
- הערכות אלה מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי של היועצים, בהתחשב בשלב שבו מצויים ההליכים, וכן על הניסיון שנצבר בנושאים השונים. תוצאות התביעות בפועל עלולות להיות שונות מהערכות אלה.
- **אורך חיים שימושיים של רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים עם אורך חיים מוגדר - כאמור בביאור 2' ח' ו-2' ט' להלן, הנהלת המשרד בוחנת בכל תקופת דיווח שנתית את אומדן אורך החיים השימושיים של פריטי רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים עם אורך חיים מוגדר. שינויים בהערכות הנהלת המשרד עשויים להשפיע מהותית על הערכים בספרים של פריטי רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים ועל הוצאות הפחת/הפחתה הנוקפות לעודף/גרעון לתקופה.**

### (4) תקופת המחזור התפעולי

תקופת המחזור התפעולי של המשרד הינו שנה. לפיכך, הנכסים השוטפים וההתחייבויות השוטפות כוללים פריטים המיועדים והצפויים להתממש בתקופת המחזור התפעולי העוקבת.

עיקרי המדיניות החשבונאית, המתוארים להלן, יושמו באופן עקבי לכל התקופות המוצגות, אלא אם כן צוין אחרת.

**ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)**

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

**ב. מטבע הפעילות ומטבע חוץ**

**(1) מטבע הפעילות**

הדוחות הכספיים ערוכים בש"ח, שהוא מטבע הפעילות העיקרי של המשרד, ומעוגלים ל- 1,000 ש"ח הקרוב. השקל הוא המטבע המשקף באופן הטוב ביותר את הסביבה הכלכלית שבה פועל המשרד על כל יחידותיו.

**(2) עסקאות במטבע חוץ**

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות לש"ח לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הפריטים הכספיים הם הפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות לתחילת השנה, כשהיא מתואמת לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך השנה, לבין העלות המופחתת במטבע חוץ המתורגמת לפי שער החליפין לסוף השנה. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ ונמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום שבו נקבע השווי ההוגן. הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות של מכשירים פיננסיים הוניים לא כספיים המסווגים כזמינים למכירה, התחייבויות פיננסיות המוגדרות כהשקעות בפעילות חוץ, הלוואות לפעילות חוץ שהן חלק מההשקעה נטו בפעילות החוץ, או גידורי תזרים מזומנים - כל אלה מוכרים בדוח על הביצוע הכספי. פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף במועד העסקה.

**(3) פריטים בדבר מדד המחירים לצרכן ושערי מטבע חוץ**

להלן נתונים על מדדי המחירים לצרכן, שערי החליפין של מטבעות עיקריים ושעורי השינוי בשנות הדיווח:

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
100.2	102.6	מדד המחירים לצרכן (בנקודות) - בסיס ממוצע 2018
3.215	3.110	דולר של ארה"ב (בש"ח ל-1 דולר)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	
%	%	
(0.6)	2.4	מדד המחירים לצרכן
(6.97)	(3.27)	דולר של ארה"ב

**ג. הצמדה**

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן נכללו לפי המדד המתאים לגבי כל נכס או התחייבות.

**ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)**

**ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)**

**ד. מזומנים ושווי מזומנים**

מזומנים כוללים יתרות מזומנים הניתנים לשימוש מידי ופיקדונות לפי דרישה. כשווי מזומנים נחשבות השקעות לזמן קצר בעלות נזילות גבוהה, הניתנות בקלות להמרה לסכומים ידועים של מזומנים והחשופות לסיכון לא משמעותי של שינויים בערך. בשווי מזומנים נכללים, בין היתר, פיקדונות לזמן קצר שהופקדו בבנק ישראל או בבנקים מסחריים בישראל ושהתקופה עד מועד מימושם, בעת ההשקעה המקורית בהם, לא עלתה על שלושה חודשים.

**ה. הפרשות**

המשרד מכיר בהפרשות בדוחות הכספיים כאשר יש לו מחויבות קיימת (משפטית או משתמעת) בשל אירועי העבר, וצפוי שיידרש תזרים שלילי של משאבים המגלמים הטבות כלכליות כדי לסלקה, וניתן לערוך אומדן מהימן של סכום המחויבות. הסכום המוכר כהפרשה הוא האומדן הטוב ביותר של הוצאה הנדרשת לסילוק המחויבות הקיימת במועד הדיווח. אם ההשפעה של ערך הזמן מהותית, סכום ההפרשה יימדד לפי הערך הנוכחי של ההוצאות הנדרשות לסילוק המחויבות.

**ו. הפרשה לחובות מסופקים**

ההפרשה לחובות מסופקים מחושבת באופן ספציפי בגין חובות מזוהים אשר לדעת הנהלת המשרד גבייתם מוטלת בספק, ובעיקר חובות שחלפו שישה חודשים מהמועד שנקבע לפירעונם.

**ז. תביעות משפטיות**

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר מתקיימים התנאים הבאים במצטבר: למשרד קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי המשרד יידרש למשאביו הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד את המחויבות באופן מהימן.

**ח. רכוש קבוע**

**הכרה ומדידה**

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי הפחת שנצבר וההפסדים מירידת הערך. העלות כוללת הוצאות הניתנות לייחוס ישיר לרכישת הנכס או להקמתו לשם הבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים להפעלתו בהתאם לייעודו. כאשר נכס מתקבל ללא עלות או בעלות סמלית, עלותו היא שוויו ההוגן במועד קבלתו. פריטי רכוש קבוע מסוימים שלא היו נתונים זמינים על עלותם נכללו במועד ההכרה לראשונה בדוחות הכספיים בהתאם לאומדן שוויים ההוגן, כמפורט להלן.

כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים (לרבות עלויות משמעותיות של בדיקות תקופתיות) יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים של הרכוש הקבוע.

**עלויות עוקבות**

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט, אם צפוי כי התועלת הכלכלית העתידית מהפריט או פוטנציאל השירות הגלום בו יזרמו פנימה, וכי עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. החלק בספרים של החלק שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות נזקפות לדוח על הביצוע הכספי עם התהוותן.

**ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)**

**ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)**

**ח. רכוש קבוע (המשך)**

**פחת**

פחת נוקף לדוח על הביצוע הכספי, בעיקר לפי שיטת הקו הישר על פי אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע.

אומדן אורך החיים השימושי לתקופה השוטפת ולתקופת ההשוואה הוא כדלקמן:

מבנים	-	10-25 שנים ויותר (*)
ריהוט וציוד משרדי	-	7-15 שנים
חומרה ומערכות מחשוב	-	3 שנים
נכסי אבטחה	-	7-15 שנים
אחר	-	שיעור הפחת יקבע בהתאם לאופי הנכס

(\*) במסגרת סעיף המבנים נכללים פריטים מסויימים אשר תקופת הפחתתם קצרה יותר כגון יחידות מיזוג אוויר.

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש בכל שנת דיווח. שיפורים במושכר מופחתים בהתאם למשך תקופת השכירות, שאינה עולה על משך חייו השימושי המשוער של הנכס.

**ט. נכסים בלתי מוחשיים**

נכס בלתי מוחשי הינו נכס לא כספי, הניתן לזיהוי וחסר מהות פיזית. נכס בלתי מוחשי ניתן לזיהוי אם הוא ניתן להפרדה או שנובע מהסדרים מחייבים (לרבות זכויות חוזיות או זכויות משפטיות אחרות), וזאת מבלי להתחשב אם זכויות אלה ניתנות להעברה או ניתנות להפרדה מהישות או מזכויות וממחויבויות אחרות.

**הכרה לראשונה**

נכס בלתי מוחשי שנרכש על ידי המשרד, מוכר לראשונה לפי עלות, לרבות עלויות שניתן ליחסן במישרין להכנת הנכס הבלתי מוחשי לשימוש המיועד. יציאה בגין פריט בלתי מוחשי שהוכרה לראשונה כהוצאה, אינה מוכרת כחלק מהעלות של נכס בלתי מוחשי במועד מאוחר יותר.

**פיתוח**

פעילויות פיתוח קשורות בתכנית לייצור מוצרים או תהליכים חדשים או לשיפור משמעותי של מוצרים או תהליכים קיימים. עלויות בגין פעילויות פיתוח מוכרות כנכס בלתי מוחשי אם ורק אם:

- ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח;
- המוצר או התהליך ישימים מבחינה טכנית;
- צפויה הטבה כלכלית עתידית או פוטנציאל שירות עתידי מהמוצר (המשרד יכול להוכיח קיומו של שוק לתוצר של הנכס הבלתי מוחשי, לנכס הבלתי מוחשי עצמו או אם ייעשה בנכס שימוש פנימי, לתועלת הנובעת מהנכס הבלתי מוחשי) ובנוסף, למשרד כוונה, יכולת ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בנכס או למכרו.

עלויות שהוכרו כנכס בלתי מוחשי בגין פעילויות הפיתוח כוללות את עלות החומרים, שכר עבודה ישיר, הוצאות תקורה שניתן ליחסן ישירות להכנת הנכס לשימוש המיועד. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח נזקפות לדוח על הביצוע הכספי עם התהוותן.

**ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)**

**ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)**

**ט. נכסים בלתי מוחשיים (המשך)**

**מדידה עוקבת**

נכס בלתי מוחשי מוצג לפי עלות בניכוי כל הפחתה שנצברה ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו. עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו, בעוד יתר העלויות נזקפות לדוח על הביצוע הכספי עם התהוותן.

**הפחתה**

סכום בר פחת של נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים מוגדר מוקצה באופן שיטתי על פני אורך חייו השימושיים לפי שיטת הקו הישר. הוצאות ההפחתה מוכרות כהוצאות בדוח על הביצוע הכספי, אלא אם הן נכללות בערך בספרים של נכס אחר. מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר אינם מופחתים באופן שיטתי, אלא נבחנים לפחות אחת לשנה לירידת ערך.

נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרים במשרד אינם מופחתים באופן שיטתי כל עוד הם אינם זמינים לשימוש. לפיכך, נכסים בלתי מוחשיים אלו, כגון עלויות פיתוח, נבחנים לירידת ערך לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הופכים להיות זמינים לשימוש.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופת ההשוואה הינו כדלקמן:

תוכנה ופרויקטי מחשוב - בעיקר 3 ו-10 שנים

האומדנים בדבר שיטת הפחתה, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש בכל שנת דיווח. שינויים, ככל שישנם, מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי.

המשרד בחר בשיטת הפחתה הלינארי (קו ישר).

**עלויות תוכנה ועלויות פיתוח אתר אינטרנט**

עלויות תוכנה נרשמות בכפוף להוראת תכ"ם 2.2.20 בדבר "רישום עלויות תוכנה", ועלויות פיתוח אתר אינטרנט נרשמות בכפוף להוראת תכ"ם 2.2.21 בדבר "רישום עלויות פיתוח אתר אינטרנט".

**י. הכרה בהכנסות מעסקאות חליפין**

1. הכנסות משירותים נכללות בעת ביצוע השירות, ובתנאי שמתקיימים כל התנאים האלה:

- א. סכום ההכנסות ניתן למדידה באופן מהימן.
- ב. צפוי שהטבות כלכליות הקשורות לעסקה יזרמו למשרד.
- ג. העלויות שהתהוו או שיתהוו בגין העסקה ניתנות למדידה באופן מהימן.

2. ההכנסה נמדדת לפי שווייה ההוגן של התמורה שהתקבלה או התמורה שהמשרד זכאי לקבלה.



**ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)**

**ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)**

**יא. הכרה בהכנסות מעסקאות שאינן חליפין**

1. עסקאות שאינן חליפין הן עסקאות שאינן כוללות חליפין של ערכים, השווים בקירוב זה לזה, בין הצדדים לעסקה.
2. הכנסות מעסקאות שאינן חליפין כוללות:  
הכנסות מעסקאות שאינן חליפין, שאינן נובעות ממיסים ואגרות.
3. הכנסות מעסקאות שאינן חליפין נמדדות לפי סכום השווה לכס שהוכר בגין אותה עסקה, בניכוי כל התחייבות שהוכרה.

**יב. הטבות לעובדים**

**(1) התחייבויות בגין הטבות לעובדים לזמן קצר:**

הטבות לעובדים לזמן קצר כוללות משכורות, ימי חופשה, מחלה, הבראה והפקדות לביטוח לאומי ומוכרות כהוצאות עם מתן השירותים. כאשר למשרד קמה מחויבות משפטית או משתמעת, שניתנת לאמידה מהימנה, למתן מענקים לעובדים, המשרד מכיר בהתחייבות זו במועד בה קמה המחויבות.

**(2) התחייבויות בגין סיום יחסי עובד מעביד, נטו:** בגין כל התחייבויות המשרד בגין סיום יחסי עובד מעביד נרשמות התחייבויות מתאימות על פי הוראות התקשייר והנחיות החשב הכללי.

**יג. התחייבויות בגין פנסיה תקציבית וצוברת והתחייבויות בגין סיום יחסי עבודה**

התחייבויות בשל סיום יחסי עבודה לגבי עובדים שאינם נכללים בפנסיה תקציבית מחושבות בהתאם לתנאי ההעסקה שלהם. התחייבות המשרד בגין פנסיה תקציבית מכוסה ע"י מנהלת הגמלאות שבמשרד האוצר. עפ"י הוראת החשב הכללי, החל משנת 2012, חישוב העלות השנתית של ההטבה הרעיונית בגין עובדים הזכאים לפנסיה תקציבית בדוחות המשרד נקבע כ- 20.83% מעלות השכר הפנסיוני.

**יד. נכסים תלויים**

נכסים תלויים נובעים בדרך כלל מאירועים בלתי מתוכננים או לא צפויים, אשר אינם בשליטתה המלאה של הישות, ואשר יוצרים את האפשרות לתזרים פנימה של הטבות כלכליות או פוטנציאל שירות לישות. בדוחות הכספיים ניתן גילוי לקיומם של נכסים תלויים רק כאשר תזרים פנימה של הטבות כלכליות או פוטנציאל שירות הוא צפוי (אך אינו קרוב לוודאי).

נכסים תלויים נאמדים באופן מתמשך. אם הסבירות השתנתה כך שתזרים פנימה של הטבות כלכליות או פוטנציאל שירות הוא קרוב לוודאי, וערך הנכס ניתן למדידה באופן מהימן - הנכס וההכנסה הקשורה בו מוכרים בדוחות הכספיים בתקופה שבה התרחש השינוי.

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טו. מידע תקציבי

המשרד מכין ומפרסם את תקציבו הכספי כמסמך ציבורי, או בדרך אחרת המאפשרת נגישות ציבורית. התקציב משקף את המאפיינים הכספיים של תוכניות המשרד לתקופה הקרובה, מהווה כלי מפתח לניהול ובקרה כספיים, וכן את הרכיב המרכזי של התהליך המספק למשרד מבט כללי על ההיקפים הכספיים של הפעילות.

המידע התקציבי הנדרש בדוחות הכספיים כולל השוואה בין הסכומים בפועל לבין הסכומים בתקציב המקורי והסופי. השוואה זו, תבצע על בסיס חשבונאות הזוהר לבסיס שאומץ בתקציב, אף אם בסיס זה שונה מהבסיס שאומץ בדוחות הכספיים.

טז. גירעון או עודף חשבונאי

גירעון או עודף חשבונאי מבטא את ההפרש בין סך הוצאות המשרד לבין הכנסותיו על בסיס מצטבר. יתרה זו אמורה לשקף, על פי כללי החשבונאות המקובלים, את תוצאות הפעילות הכספית המצטברת של המשרד לשנה מסוימת.

בשונה מבסיס מזומן, שבו מועד ההכרה בהכנסות ובהוצאות הוא בעת התקבול או התשלום הכספי, בבסיס מצטבר ההכרה תתרחש במועד התהוות ההוצאה או ההכנסה.

בהתאם לכללי החשבונאות יוכרו הוצאות או הכנסות אף שאינן בהכרח בגין תקבול או תשלום כספי, דוגמת הוצאות פחת והפרשות לסיום יחסי עבודה. במקביל להתנהלות החשבונאית, המשרד מנהל מערך תקציבי על בסיס מזומן ואינו חורג ממגבלותיו.

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
861	810	הלוואות ומקדמות לעובדים
(95)	(95)	הפרשה לחובות מסופקים
433	1,334	הוצאות מראש
42	42	מקדמות לספקים
<u>1,241</u>	<u>2,091</u>	

ביאור 4 - יתרת חובה בגין התחייבות לחידוש כלי רכב

31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
<u>6,724</u>	<u>6,894</u>	פקדונות כלי רכב

כלי הרכב שברשות המשרד נרכשים על ידי מינהל הרכב הממשלתי. הפיקדונות מייצגים את השווי ההוגן של כלי רכב חדשים אילו היו נרכשים במקום כלי הרכב שבהם משתמש המשרד.

נכון ליום 31 בדצמבר 2021 מצבת הרכבים של המשרד כוללת 17 רכבי בעלות (מינהל הרכב).

עד למועד פרסום הדוחות הוחזרו כל כלי הרכב לרשות מינהל הרכב הממשלתי. יתרת הפקדון מהווה את זכאותו של המשרד לקבלת החזר בגין השווי ההוגן של הרכבים שהוחזרו והמשרד פועל לקבלתו.

**משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור**  
**ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)**

**ביאור 5 - רכוש קבוע**

**הרכב:**

אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
קרקע ומבנים (1)	חומרה ומערכות מחשוב	ריהוט וציוד משרדי (2)	נכסי אבטחה (3)	סה"כ	
<b>עלות</b>					
295,089	21,438	12,537	9,036	338,100	ליום 1 בינואר 2021
240	4,428	162	135	4,965	תוספות לשנה
<u>295,329</u>	<u>25,866</u>	<u>12,699</u>	<u>9,171</u>	<u>343,065</u>	ליום 31 בדצמבר 2021
<b>פחת שנצבר</b>					
84,444	16,772	8,074	7,000	116,290	ליום 1 בינואר 2021
9,339	3,627	1,064	1,164	15,194	פחת לשנה
<u>93,783</u>	<u>20,399</u>	<u>9,138</u>	<u>8,164</u>	<u>131,484</u>	ליום 31 בדצמבר 2021
<b>עלות מופחתת</b>					
<u>201,546</u>	<u>5,467</u>	<u>3,561</u>	<u>1,007</u>	<u>211,581</u>	ליום 31 בדצמבר 2021
<b>שיעורי הפחת:</b>					
<u>0%-10%</u>	<u>33%</u>	<u>7%-15%</u>	<u>7%-15%</u>		
<b>עלות</b>					
294,607	18,779	12,359	8,994	334,739	ליום 1 בינואר 2020
482	3,490	178	42	4,192	תוספות לשנה
-	(831)	-	-	(831)	גריעות לשנה
<u>295,089</u>	<u>21,438</u>	<u>12,537</u>	<u>9,036</u>	<u>338,100</u>	ליום 31 בדצמבר 2020
<b>פחת שנצבר</b>					
75,111	13,772	7,019	5,803	101,705	ליום 1 בינואר 2020
9,333	3,831	1,055	1,197	15,416	פחת לשנה
-	(831)	-	-	(831)	גריעות לשנה
<u>84,444</u>	<u>16,772</u>	<u>8,074</u>	<u>7,000</u>	<u>116,290</u>	ליום 31 בדצמבר 2020
<b>עלות מופחתת</b>					
<u>210,645</u>	<u>4,666</u>	<u>4,463</u>	<u>2,036</u>	<u>221,810</u>	ליום 31 בדצמבר 2020

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 5 - רכוש קבוע (המשך)

ההרכב (המשך):

(1) קרקע ומבנים

**המבנה בירושלים:** בשנת 2015 הסתיימה בניית משרד מבקר המדינה בקריית הלאום ופעילות המשרד בירושלים הועברה למבנה החדש באותה השנה. המבנה נרשם על בסיס העלויות שהצטברו בפועל למועד סיום הבנייה. עלות הקרקע הסתכמה ב-23,891 אלפי ש"ח ועלות המבנה - ב-134,982 אלפי ש"ח.

**המבנה בתל אביב:** המבנה בתל אביב נרכש על ידי היזם בדרך של "עסקת קומבינציה", במסגרת מכרז שפרסם מינהל מקרקעי ישראל לבניית בניין משרדים. היזם נשא בעלויות הבנייה והפיתוח בתמורה למגרש שמסר לו המינהל. 9 מ-22 הקומות שבנה היזם הועברו לידי המינהל, והוא מסר אותן לניהולו של משרד מבקר המדינה. המבנה נרשם על פי שווי הוגן נכון ליום 1 ביוני 2004. השווי ההוגן הוערך ב-102,686 אלפי ש"ח. שליש מעלות המבנה יוחס לקרקע.

**המבנה בחיפה:** המבנה נבנה בשנת 1930 ועבר תהליך שימור על ידי המשרד. העלות בסך 4.2 מיליון ש"ח ששילם המשרד על פי הערכת שווי הנכס טרם השימור, יוחסה לקרקע. עלויות השימור והשיפוץ, שהסתכמו בכ-26,395 אלפי ש"ח, יוחסו למבנה.

עלויות נוספות שנוספו בשנים האחרונות משקפות שיפורים ושיפוצים במבנים.

קרקע ומבנים כוללים נכסי בינוי בהקמה בעלות כוללת של כ-270 אלפי ש"ח.

(2) **ריהוט וציוד משרדי:** כוללים גם את עלויות הספרייה המקצועית.

(3) **נכסי אבטחה:** כוללים בין היתר ציוד אבטחה לכספות, שיפורי אבטחה למערכת הדלתות וציוד עזרה ראשונה.

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 6 - נכסים בלתי מוחשיים, נטו

הרכב:

סה"כ אלפי ש"ח	נכסים בפיתוח (2) אלפי ש"ח	תוכנה ופרויקטי מחשוב (1) אלפי ש"ח	עלות
67,392	5,004	62,388	ליום 1 בינואר 2021
11,493	3,920	7,573	תוספות במהלך השנה
-	(6,457)	6,457	מיונים מנכסים בפיתוח
(168)	-	(168)	גריעות במהלך השנה
<u>78,717</u>	<u>2,467</u>	<u>76,250</u>	ליום 31 בדצמבר 2021
30,919	-	30,919	<b>פחת שנצבר</b>
9,051	-	9,051	ליום 1 בינואר 2021
(168)	-	(168)	פחת השנה
<u>39,802</u>	<u>-</u>	<u>39,802</u>	גריעות במהלך השנה
			ליום 31 בדצמבר 2021
<u>38,915</u>	<u>2,467</u>	<u>36,448</u>	<b>עלות מופחתת</b>
			ליום 31 בדצמבר 2021

סה"כ אלפי ש"ח	נכסים בפיתוח (2) אלפי ש"ח	תוכנה ופרויקטי מחשוב (1) אלפי ש"ח	עלות
57,932	3,259	54,673	ליום 1 בינואר 2020
9,494	1,779	7,715	תוספות במהלך השנה
(34)	(34)	-	גריעות במהלך השנה
<u>67,392</u>	<u>5,004</u>	<u>62,388</u>	ליום 31 בדצמבר 2021
23,966	-	23,966	<b>פחת שנצבר</b>
6,953	-	6,953	ליום 1 בינואר 2020
<u>30,919</u>	<u>-</u>	<u>30,919</u>	פחת השנה
			ליום 31 בדצמבר 2021
<u>36,473</u>	<u>5,004</u>	<u>31,469</u>	<b>עלות מופחתת</b>
			ליום 31 בדצמבר 2020

בעיקר 10% או 33%.

שיעורי הפחת:

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 6 - נכסים בלתי מוחשיים, נטו (המשך)

הרכב (המשך):

(1) פרויקטי מחשוב כוללים:

מערכת בנושא מימון מפלגות, מערכת לניהול תלונות הציבור (מנת"ה), מערכת מינהל - ERP, אתר אינטרנט, מערכת מעקב אחר ליקויים ופרסום ליקויים, פורטל ארגוני, הקמת רשת חדשה - תקשורת ומערכות מידע, ספריה דיגיטלית, מערכת לניהול מסמכי ביקורת, פורטל ספקים, הרחבת הרשת האדומה, מערך התאוששות, מערכת לסינכרון ניידים וגישה אל חוטית ומערכת הלבנה והשחרה.

(2) נכסים בפיתוח כוללים:

- א. יתרה ליום 1 בינואר 2021: מערכת ניהול מסמכי ביקורת, מערכת גיוס אלקטרוני חיצוני, מערכת מטלות, מערכת תוכניות עבודה, מערכות כלל משרדיות ומערכת BI לרכש כספים וכוח אדם.
- ב. תוספות במהלך השנה: מערכת ניהול מסמכי ביקורת, מערכת גיוס אלקטרוני חיצוני, מערכת מטלות, מערכות כלל משרדיות, שדרוג פורטל ארגוני, שדרוג תשתיות D2, מערכת תוכניות עבודה, שדרוג מודול בנקים במערכת מימון מפלגות ומערכת BI לרכש כספים וכוח אדם.
- ג. נכסים שהועברו מפיתוח: מערכת ניהול מסמכי ביקורת ברשת אדומה, מערכת גיוס אלקטרוני חיצוני ומערכות כלל משרדיות.

ביאור 7 - זכאים ויתרות זכות

31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
24,463	26,260	הפרשה לחופשה (1)
2,983	4,881	הוצאות לשלם (2)
1,571	891	ספקים וזכאים בארץ
1,472	1,973	חו"ז חשב כללי
266	264	זכאים אחרים
<u>30,755</u>	<u>34,269</u>	

(1) הפרשה לפדיון יתרת ימי חופשה בוצעה בגין כל עובדי המשרד בעלי יתרת ימי חופשה, כמכפלה של ערך יום חופשה ומספר ימי החופשה, עד תקרה של 55 ימים לעובד המועסק חמישה ימים בשבוע או 65 ימים לעובד המועסק שישה ימים בשבוע (מספרי ימים מרביים שזכאי להם עובד בפרישה בהתאם להוראת התקשי"ר).  
אשר לעובדים שקיבלו אישור לצבירת ימי חופשה מעל התקרה, החישוב נעשה לפי יתרת ימי החופשה עד תקרה של 140 יום.

נוסף על האמור לעיל, העובדים זכאים לצבירת ימי חופשה בגין שעות נוספות כדלקמן:

**חופשה בשעות נוספות - מאגר מוגבל:** ימי החופשה תמורת עבודה בשעות נוספות נרשמו בחשבון חופשת העובד בנפרד ועומדים לרשותו לשימוש כימי חופשה או כפדיון חופשה בסיום שירותו. על ימים אלה חלה הגבלת צבירה: לא יותר מ-30 ימים עבור כל תקופת השירות.

**חופשה בשעות נוספות - מאגר חורג:** יתרה של שעות נוספות שהומרו לחופשה בטרם נקבעה התקרה המרבית לצבירת שעות נוספות שהומרו לחופשה (במאגר חורג המעיד על יתרת חופשה של יותר מ-30 ימים לא ניתן לצבור ימים נוספים על היתרה הרשומה, אלא רק לנצל ימים או להמתין לפדיונם בצאת העובד לגמלאות או בעת אירוע מזכה). ניצול ימים מהמאגר החורג אפשרי רק בתנאי שהעובד לא צבר ימים במאגר המוגבל ל-30 ימים.

(2) הסעיף כולל הוצאות לשלם ליום 31 בדצמבר 2021 בגין ביקורת רו"ח למימון סיעות לכנסת בסך של כ- 1,646 אלפי ש"ח וסך של כ- 228 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020.

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 8 - התחייבויות בגין זכויות עובדים

הרכב:

31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
19,715	22,446	התחייבויות לפיצויי פיטורין (1)
36,040	36,559	התחייבויות לפדיון ימי מחלה בלתי מנוצלים (2)
<u>55,755</u>	<u>59,005</u>	

(1) התחייבות לפיצויי פיטורין

א. פנסיה צוברת

התחייבויות בגין סיום יחסי עבודה כוללות התחייבות להשלמת פיצויי פיטורים בשיעור 2.33% מהשכר לכל שנת עבודה עבור כל העובדים שאינם כלולים בפנסיה תקציבית. חישוב ההתחייבות נעשה מטעמי שמרנות, שכן יש נסיבות של סיום יחסי עבודה אשר אינן מחויבות בהשלמה כאמור.

בהתאם לחוקי העבודה וההסכמים הקיימים, מרבית ההתחייבויות בגין פיצויי פיטורים מכוסות על ידי הפקדות שוטפות לקופות הגמל (כהגדרתן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005). אלה כוללות קרנות פנסיה, קופות גמל לקצבה שהן קופות ביטוח וקופות גמל אישיות לפיצויים (להלן - קופות הגמל), בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963. סכומי הצבירה בקופות הגמל נרשמים על שם העובד. קופות הגמל מקבלות עליהן את חבות המשרד הנובעת מהסכמי העבודה ומשחררות את המשרד מתשלומים נוספים. יתרת ההתחייבות הכלולה בדוחות הכספיים הוערכה כאמור באופן שמרני, כך שכל העובדים יהיו זכאים להשלמת פיצויי פיטורים.

ב. פנסיה תקציבית

התחייבות המשרד בגין פנסיה תקציבית מכוסה על ידי מינהלת הגמלאות שבמשרד האוצר. ההכרה בהוצאות בגין עובדי המשרד נרשמת כנגד קרן הון המוצגת בדוח על השינויים בהון, ואינה משפיעה על יתרת ההתחייבות בגין סיום יחסי עבודה. על פי הוראת החשב הכללי, משנת 2012 נקבע חישוב העלות השנתית של ההטבה הרעיונית בגין עובדים הזכאים לפנסיה תקציבית בדוחות המשרד לכ-20.83% מעלות השכר הפנסיוני.

(2) התחייבויות לפיצוי בעד חופשת מחלה שלא נוצלה

התחייבות המשרד לתשלום פיצוי עבור ימי מחלה חושבה על פי הוראות התקשי"ר 33.27 ועל פי הנחיות החשב הכללי הקובעות כי הזכאים למענק הם עובדים המבוטחים בפנסיה תקציבית וכן עובדים המבוטחים בפנסיה צוברת והמועסקים באחד הדירוגים המיוצגים על ידי הסתדרות העובדים החדשה, שבעת סיום שירותם היו עובדים קבועים.

מספר ימי המחלה הניתנים לפדיון יהיה בהתאם לשיעור ניצול ימי המחלה של העובד הקבועים בהוראות התקשי"ר 33.27, וכמפורט להלן:

- א. עובד שניצל יותר מ-65% מימי המחלה שנוקפו לזכותו זכאי לפיצוי בעד ימי מחלה שלא ניצל.
- ב. עובד שניצל פחות מ-36% מימי המחלה שנוקפו לזכותו זכאי לפיצוי בשיעור משכורת של 8 ימי מחלה בגין כל 30 ימי מחלה שצבר.
- ג. עובד שניצל בין 36% ל-65% מימי המחלה שנוקפו לזכותו זכאי לפיצוי בשיעור משכורת של 6 ימי מחלה בגין כל 30 ימי מחלה שצבר.

שיעור הפיצוי נקבע לפי גילו של העובד וסוג הפנסיה שהוא מבוטח בה, בהתאם להוראות שלהלן:

- א. עובד בפנסיה תקציבית: מחושבת הפרשה על פי שיעור של 100%.
- ב. עובד בפנסיה צוברת מעל גיל 50: מחושבת הפרשה על פי שיעור של 100%.
- ג. עובד בפנסיה צוברת מתחת לגיל 50: מחושבת הפרשה על פי שיעור של 80%.

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 9 - התחייבויות תלויות

תביעות משפטיות

כנגד המשרד הוגשו מספר תביעות משפטיות, בסכום כולל של כ- 3,449 אלפי ש"ח. בגין התביעות האמורות לא נעשו הפרשות מאחר ולדעת הנהלת המשרד המסתמכת על חוות דעת של יועציה המשפטיים לא ניתן בשלב זה של התביעות להעריך את הסכומים אותם המשרד יצטרך לשלם.

ביאור 10 - שכר עבודה ונלוות

הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
232,840	242,129	הוצאות בגין שכר עבודה (1)
6,797	11,246	הוצאות בגין פרישת עובדים וזקיפת הפרשות לחופשה, מחלה ופיצויים (2)
12,112	11,575	הוצאות בגין פנסיה תקציבית (3)
<u>251,749</u>	<u>264,950</u>	

(1) הוצאות השכר כוללות את עלויות העסקת העובדים ואת כל הזכויות הנלוות המגיעות להם בהתאם לחוקים והצווים השונים החלים על העובדים. מצבת כוח האדם ביום 31 בדצמבר 2021 הייתה 572 עובדים, וביום 31 בדצמבר 2020 - 547 עובדים.

(2) כולל הוצאות בגין שינוי בהתחייבויות לפיצויי פיטורין, לימי חופשה ופדיון ימי מחלה וכן הוצאות בגין מענקי פרישה והסתגלות.

(3) ראו ביאור 8(1) בדבר חישוב העלות השנתית לפנסיה תקציבית.

ביאור 11 - הוצאות תפעוליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
22,369	24,245	פחת והפחתות
13,968	14,014	שכר דירה
13,967	17,282	תחזוקת מחשוב וציוד
12,470	12,951	שמירה ואבטחה
7,668	7,467	דמי ניהול ונקיון
5,765	5,882	ארנונה ומים
1,997	1,831	חשמל
1,544	2,155	תחזוקת כלי רכב
3,477	6,859	ביקורת ועריכת דוחות המבקר (**)
1,787	1,324	שרותים מקצועיים
1,871	1,310	אחרות (*)
<u>86,883</u>	<u>95,320</u>	

(\*) בשנת 2020 סעיף זה הכיל הוצאות שמירה ואבטחה בסך של כ- 986 אלפי ש"ח בגין שנים קודמות.

(\*\*) סעיף זה מכיל הוצאות ביקורת מימון סיעות לכנסת בסך של כ- 4,466 אלפי ש"ח בשנת 2021 (ובסך של כ- 1,642 אלפי ש"ח בשנת 2020), ביקורת שלטון מקומי וביקורת הבחירות המקדימות וכן הוצאות עריכה, הפקה והפצה של דוחות המבקר.



משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור  
 ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 12 - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,238	2,758	רווחת עובדים
1,436	1,830	משרדיות, תחזוקה והובלה
1,192	1,317	שירותים מקצועיים
838	1,388	הדרכה ואירועים
597	489	תקשורת
402	433	אירוח ושיתוף פעולה בינלאומי
22	-	תביעות
126	290	אחרות
<u>6,851</u>	<u>8,505</u>	

=====

=====